

Nasjonale laksevasdrag/fjorder og status for ny forskrift.

Evaluering 2017

- Om effekten av nasjonale laksefjorder på lakselus
- Om rømt oppdrettslaks, genetisk innkrysning og bestandsstatus
- Om forvaltningspraksis i nasjonale laksevasdrag og laksefjorder
- Om vedtak innen NVEs ansvarsområde.

www.nina.no

1394
NINA Rapport

Forvaltningspraksis i og laksefjorder

En analyse om beskyttelsesforvaltningspraksis

Børre Dervo, Øystein Aas, Oddgeir Peder Fiske

FAGFELLEVRURDETE ARTIKLER

10 års erfaring med nasjonale laksevasdrag – virker systemet?

Av L. Asbjørn Vøllestad, Jostein Skurdal og Jan Henning L'Abée-Lund

L. Asbjørn Vøllestad er Dr. philos. i biologi og professor ved Universitetet i Oslo. Jostein Skurdal er Dr. philos. i biologi, adm. dir. for Stiftelsen Lillehammer museum og professor 2 ved Karlstad Universitet. Jan Henning L'Abée-Lund er Dr. philos. i biologi og seniorrådgiver ved NVE (med tilsyn av vassdragsanlegg som arbeidsområde).

Summary

Ten years of experience with national salmon rivers – does this management scheme work? Atlantic salmon are found in >600 Norwegian rivers; in a newly introduced national scheme the salmon in 52 rivers and 29 fjords have been given particularly strong protection. The scheme includes 75% of the salmon resource, including most of the large and productive populations. The Norwegian parliament decided that the scheme should be evaluated after ten years. We here evaluate how the water have been managed at a national scale following the introduction of the scheme, focusing on the extraction of water for various purposes. Evaluation of 1449 applications in the period 2001-2017 at the national scale showed that rejection rates was higher in national salmon rivers relative to other river types. At the regional level, there was only a slight difference in the proportion of rejections in national salmon rivers compared with other salmon rivers. Further, salmon interests weigh heavily

Sammendrag

Det er >600 lakseførende vassdrag i Norge; 52 nasjonale laksevasdrag og 29 laksefjorder ble opprettet for å gi utvalgte laksebestander bedre beskyttelse. Ordningen omfatter ca. 75 prosent av den norske villaksressursen, og inkluderer store og tallrike bestander med høy produktivitet. Stortinget bestemte at ordningen skulle evalueres etter ti år. Her vurderer vi vassdragsforvaltningens ansvarsområde med fokus på uttak av vann til ulike formål innen NVE sitt saksområde. Analysen av 1449 vedtak i perioden 2001-2017 viste at andel avslag var høyest i nasjonale laksevasdrag. På regionalt nivå var det liten forskjell i andel avslag i nasjonale laksevasdrag sammenlignet med andre vassdrag med laks. Resultatene indikerer at lakseinteressene veier tungt i alle typer vassdrag, ikke bare i nasjonale laksevasdrag. Resultatene viser også at opprettelsen av nasjonale laksevasdrag har hatt en effekt som prioriteringsverktøy, men kanskje ikke så stor effekt som den var tiltenkt.

NINA rapport 1394

- *Det er ved en aktiv bruk av bestemmelsene der vedtak evt. påklages til overordna myndigheter, at ordningen operasjoniseres og mer aktivt vil inngå i forvaltningen.*
- *Bruken av ordningen i saksbehandling på lokalt og regionalt nivå er ofte intensjonell og lite konkret. Den kan med fordel forholde seg mer direkte til ordningens konkrete bestemmelser for ulike tiltak.*

www.nina.no

1394

NINA Rapport

Forvaltningspraksis i nasjonale laksevassdrag og laksefjorder

En analyse om beskyttelsesordningen har medført endret forvaltningspraksis

Børre Dervo, Øystein Aas, Oddgeir Andersen, Knut Marius Myrvold & Peder Fiske

St. meld 14 (2015-2016)

«Dersom det viser seg at systemet ikke har gitt tilstrekkelig beskyttelse av villaksen, vil regjeringen vurdere behovet for å styrke beskyttelsen av de aktuelle villaksbestandene»

«Dersom å styrke ordningen er aktuelt»:

- Forskriftsfeste beskyttelsesregimet med hjemmel i lakse- og innlandsfiskloven § 7a
- Utarbeide veiledningsmaterieell om praktiseringen av ordningen
- Vurdere laksefjordenes arrondering

Meld. St. 14
(2015–2016)
Melding til Stortinget

Natur for livet
Norsk handlingsplan for naturmangfold

Oppdrag tildelingsbrev 2019

32. Levere forslag til **veiledningsmaterie**ll om praktiseringen av ordningen nasjonale laksevasdrag og laksefjorder, og levere **utkast til forskrift** etter lakse- og innlandsfiskloven § 7a.

- Skal:
- hjemles i akvakulturloven, matloven, vannressursloven i tillegg til til § 7a.
 - ikke involvere andre sektormyndigheter
 - ta utgangspunkt i beskyttelsesregimet, men suppleres v mangler og skjerpes sammenliknet med hva som er generelt gjeldende

St. prop 1 S (2022-2023)

«Departementet vil halde fram med arbeidet med ei forskrift om særleg beskyttelse av laksen i nasjonale laksevasdrag og nasjonale laksefjorlar. Forskrifta skal etter planen regulere mellom anna laksefiske, kultivering av anadrome laksefisk og innlandsfisk, akvakultur, vassdragstiltak og andre tiltak som kan innverke på laksen.»

- Forskriftsutkast oversendt KLD desember 2020.
- 1. runde m andre dep. sommer -22.

Prop. 1 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2023

Utgiftskapittel: 1400–1482

Inntektskapittel: 4400–4481 og 5578